

КАК ДА СТОИМ И СЕ ДЪРЖИМ В ЦЪРКВА

Бог е наш създател, наш небесен отец. Той е наш баща и ние сме Негови деца. Всеки храм е Негов дом, чиито врати са отворени за всички, които желаят да Му гостуват и да го посетят; в който дом ние можем да разрешим всичките си житейски проблеми. Той е лечебница, в която получаваме изцеление. Затова трябва да влизаме в храма Божий и особено в "Светая светих" със страх Божий, с чисто сърце, премахвайки страстите и всички земни грижи и да стоим в него с вяра, благоговение, разумно, внимателно, с любов и мир в сърцето, за да излезем от него обновени, като небесни жители, отхвърляйки похоти и страсти.

1. За да посети църквата истинският християнин трябва да бъде подготвен за това. В храма влиза навреме, без да е закусвал или пил вода и прилично облечен. Добре е, ако имаме възможност, да идваме 10-15 мин. преди да започне богослужението, за да купим свещи, да се помолим пред светите икони и пред други светини в храма. Грях е да се закъснява за Света Литургия.

2. Облеклото трябва да бъде скромно и чисто. Трябва да се стремим да украсяваме не външността си, а вътрешния си мир. В църквата не бива да изпъкваме със скъпи дрехи и бижута, нито да носим грим, защото това не е модно ревю, а дома Божи, където всички сме равни. Не е прието в храма да се влиза с оскъдно и неприлично облекло. Жените не бива да са облечени в къси поли нито с дрехи с дълбоко деколте и изобщо в неприлични дрехи. Трябва да бъдат неначервени и без грим, защото не трябва да забравят, че истинският Божи храм не е модна къща, а убежище за покаяние и молитва. Желателно е жените да покриват главата си с кърпа, шал, или шапка. Мъжете в храма стоят с непокрити глави. Относно жени, когато са във време на очистване (месечно течение) могат да влизат в храма и да посещават богослужения, но да не целуват иконите и да не се причестяват.

3. Влизането в Църквата се отличава от влизането в дома или в обществена сграда. Влизайки в храма благочестивият

християнин се прекръства един, или три пъти, молейки се: "Боже, бъди милостив към мене грешния/грешната". Ако носим ръкавици е редно да ги свалим преди да се прекръстим. Прекръстването става внимателно и благоговейно, без пресилено съсредоточаване нито пък бързо и небрежно. Кръстното знамение се прави бавно, прилично, правилно и благоговейно. Първите три пръста на дясната ръка се събират нагоре, останалите два се свиват. Така приготвената десница се слага първо на челото, после на долната част на гърдите, отдясно и отляво на горната част на гърдите към плещите. Първите три събрани пръста символизират Пресвета Троица, а останалите два двете естества на Господа Исуса Христа - човешкото и божественото.

4. След прекръстването се купуват свещи, записват се имена за живи и починали православни християни и се помазва при свещеника. Свещите се запалват на определените за целта свещници. Покланят се и целуват Исусовата икона, на Света Богородица и останалите светии. Няма задължителни правила къде и колко свещички да поставим. Да не се обиждаме, ако служител в храма угаси нашата свещичка преди да е изгоряла, защото нашият дар вече е приет от Бога. Поставяйки свещ пред Исусовата икона може да се каже молитвата: "Господи, помилуй!", пред иконата на Св. Богородица: "Майко Божия, защити ме под твоя покров!" или "Пресвета Богородице, спаси нас". След като поставим свещ пред избрания от нас светец, мислено произнасяме: "Свети угодниче Божи (името на светеца / светицата), моли Бога за мене грешния/грешната". Ако поставим свещ пред иконата на Всички светии се молим: "Вси светии, молете Бога за нас". После се приближаваме, прекръстваме се, покланяме се и целуваме иконата. Иконата на Спасителя се целува в нозете (при поясни изображения се целуват ръцете). Иконата на Божията Майка и светиите - в ръцете. Иконата Неръкотворния образ на Спасителя и Отсичане главата на свети Йоан Кръстител - в брадата. Ако иконата има изобразени няколко свети лица тя се целува само веднъж, за да не се задържат другите богомолци.

Пред образа на Спасителя може да се произнесе на ум "Господи Исусе Христе, Сине Божий, помилуй ме грешния/грешната". Пред Честния и Животворящ Кръст Христов:

"На Твоя Кръст се покланяме, Владико и Твоето Свето Възкресение славим". След целуването на иконата се покланяме веднъж. При поклон докосваме пода с ръка.

5. В храма не бива :

- да говорим или да се смеем. Може да поздравим познатите си с леко кимване
- да държим ръцете си в джобовете, или зад гърба.
- да ядем, или дъвчем
- да заставаме с гръб към светия олтар
- Когато идваме в храма с малки деца, не бива да им позволяваме да тичат, да играят и да вдигат шум в храма.

Когато се наложи да пресечем пространството пред централните (царските) двери на иконостаса, за да преминем от едната половина на храма в другата, трябва да спрем и да се прекръстим с лице към дверите и да направим лек поклон. Не е редно да се разхождаме из храма и да разглеждаме иконите и стенописите по време на богослужение. Трябва да поставяме свещи и да се покланяме пред светите икони така, че да не пречим на останалите богомолци.

6. През цялото време на богослужението и най - вече на Света Литургия благочестивият християнин стои на едно място. Външното благостоеие в храма трябва да отговаря напълно на вътрешното духовно настроение. От началото до края той следи внимателно с ума си песнопенията и четенията от клироса, както и възгласите на свещеника от олтара, старее се да вникне в тяхния смисъл и по този начин дейно участва в общата молитва. При възгласите на свещеника, приканващи богомолците да усилят виманието си (Например "Да внимаваме"), да застанат благоговейно при възгласа "премудрос прости".

Ако някой не разбира всичко, което чете или пее през време на службата, да не унива, а да се моли със сърцето си, като се окуражава от невидимото Божие присъствие и от съзнанието за своята греховност.

7. Богомолецът трябва да се прекръства по време на службата. В началото и в края на богослужението при завършителните възгласи на ектенията (напр. "Защото на тебе

подобава чест и поклонение...“), в началото и в края на песнопенията, когато свещеника ги осенява с кръста, и въобще всеки път, когато чуе, че се чете или пее тайнственото Божие име на Отец, Син и Свети Дух.

Не е правилно да се кръстим при вземане на нафора и при целуване ръка на свещеника.

Поклони се извършват, когато в богослужебното четиво или песен се споменава глагола “покланям се”, взет във всичките му граматически форми. Още при целуване на иконите, евангелието, кръста, св. мощи и когато ни прекадяват с кадилницата. Уместно е да се правят леки поклони, ако в храма обаче е тясно, поклоните и държането на свещи е нежелателно, за да не пречи на богомолците наоколо в тяхната молитвена съсредоточеност.

8. След Света Литургия богомолците се подреждат чинно и вземат нафора (благословен хляб). Трябва да се отбележи, че нафора могат да вземат само онези, които не са консумирали ястия, пития и други.

Когато му дойде реда, богомолецът поема осветения хляб с дясната шепа, под която е сложил кръстообразно лявата, отдръпва се от множеството и поема нафората, като внимава да не паднат трохи на земята. Ако е подготвен за Светото Причастие първо се причастява и след това взема нафора. (През време на богоявленските празници най – напред пие светената вода, а след това изяжда нафората си).

9. След края на службата богомолецът не остава в храма, за да си побъбри с приятели и познати, както за съжаление се случва, а целува иконите, прекръства се на изхода и отива на църковна беседа.

10. Преди да излезем от храма трябва да се прекръстим с лице към светия олтар.

Истинският православен християнин стои смирено в храма, където заедно с близките си имат една единствена мисъл за духовно усъвършенстване и физическо укрепване. Той знае, че за да се предпази от злини и болести трябва редовно да посещава храма и да се моли на Света Литургия. Колко много

губят ония човеци, които не посещават неделните и празнични богослужения! Потопени от своите ежедневни грижи, задушаващи се от мъките и несгодите, които им поднася делничността те постепенно залиняват духовно и тогава идват пагубните грехове, безверието и отчаянието.

Затова трябва да знаем, че редовното и смирено присъствие в храма ни дава онази благодатна сила, с която можем успешно да преодоляваме всички трудности и предизвикателства през време на нашето земно съществуване.

Този и други текстове може да намерите в българската православна църква „Св. Иван Рилски”, Монреал, Канада. www.stivanrilski.org